

- 'Hier praten we mét en niet over elkaar' - pagina 6
- Spannende tijden voor de kerk - pagina 7
- Bruggenbouwers in Jeruzalem - pagina 8

Kerk in Zoetermeer

Uitgave van de Protestantse Gemeente Zoetermeer

4e jaargang | nummer 8 | oktober 2020

LEVEN IN GODS LICHT

Meer dan een goed glas wijn

Als jaarthema in dit seizoen koos de Protestantse Kerk voor 'Het goede leven'. Wat is het goede leven? Het 'Zwitserleven-gevoel', een goed glas wijn op een mooie zomeravond, of toch meer? 'Wat maakt het leven goed, ook in tijden van crisis?', vraagt de landelijke voorman en scriba ds. René de Reuver bij dit thema.

De redactie van *Kerk in Zoetermeer* geeft het oktobernummer ook dit thema mee en stelde zich dezelfde vragen.

In de beschrijving die redactie-medewerker **Marcia Boeijinga** geeft, komt het koele glas wijn

even ter sprake: een mooi, rustig en warm moment in een serene sfeer samen met haar man. 'Dit is het goede leven, als God in Frankrijk', zeggen ze tegelijkertijd. Maar ze voegt er direct aan toe, dat het dat niet alleen is. 'Het is samen een moment beleven dat boven alles uitstijgt en alles omvat. Goddelijke momenten, die zich zomaar voor kunnen doen. Die je blijelijk overvallen. Die je doen beseffen dat het daarin te vinden is, dat goede. In het kleine en tegelijkertijd zo onuitsprekbare grote.'

'Goddelijke momenten, die zich zomaar kunnen voordoen'

Redactielid **Willeke van Trigt** reageert direct op de vraag van ds. De Reuver en herkent zich in zijn uitspraak, dat het

mijn leven is. Ik geloof dat God mijn leven goed maakt. Hij geeft perspectief op meer dan het leven alleen. Hij geeft hoop en

goede leven alles met God te maken heeft. 'Mijn leven wordt daarmee in een ander kader gezet. Dat spreekt mij aan. Het gaat er niet zozeer om of mijn leven goed is, maar of God in

mijn leven is. Ik geloof dat God mijn leven goed maakt. Hij geeft perspectief op meer dan het leven alleen. Hij geeft hoop en

uitzicht op een leven dicht bij Hem voor altijd.'

We leven in een vreemde tijd: er zijn veel onzekerheden, zorg en verdriet. Maar toch gebeuren er ook nu mooie dingen, waar je blij en dankbaar voor kunt zijn. Hoe fijn is het als je die goede dingen ziet en koestert, als je positief kunt denken en oog hebt voor de 'andere kant'.

Ondanks onzekerheden oog hebben voor de 'andere kant'

Redactielid **Liesbeth van Daal** verwoordt het zo:

'Het goede leven is voor mij: in harmonie leven met je naaste, iets voor hen kunnen betekenen, ook al is het maar in kleine dingen. Het goede leven is warmte voelen van familie en vrienden om je heen en samen met je dierbaren een fijne dag beleven: een dag met een gouden randje.' Voor haar geldt dat het leven goed is, omdat God het goed met ons voor heeft. We mogen ons daar aan vasthouden, ook al is het leven soms moeilijk. En als het zwaar is, probeert zij de goede dingen te ontdekken. 'Probeer je vast te houden aan het mooie lied 'Tel je zegeningen', zegt zij. Hoe verschillend mensen denken over wat het leven goed maakt, blijkt uit een artikel in *Magazine*

Protestantse Kerk, waarin vier predikanten reageren op het jaarthema.

Een van hen geeft aan, dat een goed leven in diepe zin is verbonden aan de relatie met God. Je hoeft niet te presteren om dat goede leven te krijgen, want het wordt je geschonken. Daar is zijn collega het 'hartstochtelijk' mee eens: 'Op de vraag of het goede leven eerst verdiend moet worden, zeg ik hartstochtelijk nee. Alsof het leven maakbaar is en dat is het niet.' Net als *KiZ*-redacteur Liesbeth van Daal geeft zij aan, dat het goede leven te maken heeft met oog hebben voor de kleine dingen, genieten van het gewone, het dagelijkse. En tevreden zijn. We mogen genieten van het leven dat goed is, meent een andere schrijver als antwoord op het jaarthema. 'Het gaat niet om het verkwistend omgaan met Gods goede gaven, maar om uitbundig genieten en vieren van wat er is. En daar vooral veel van uitdelen, dat maakt het nog mooier.' Ook redactielid **Jan Blankespoor** vindt het aardse leven prachtig. Als er een koninkrijk der hemelen

Illustratie: Gerdien van Delft (Studio Rebel), beschikbaar gemaakt door de Protestantse Kerk in Nederland

'Je kunt er vlammen in zien, een kandelaar en twee handen die elkaar gedeeltelijk overlappen en de duif die de handen samenbindt. De inspiratie komt uit het citaat van ds. René de Reuver, scriba van de landelijke Protestantse Kerk: 'In die ander komt iets van God naar je toe'. De paarse vlam vormt met het rode gedeelte een kaars – symbool dat uit dit 'samen' iets nieuws voortkomt.'

is, begint dat wat hem betreft op aarde. 'Het goede leven op aarde is voor mij een kwalitatief begrip', schrijft hij. 'Je hoeft

niet alle vruchten te plukken en veel geld is ook niet nodig.' Als voorbeeld geeft hij hoe intens hij kan genieten van de schepping tijdens fiets- en wandeltochten in verstilde gebieden samen met zijn vrouw. Maar ook weet hij dat er veel mensen zijn die het goede leven niet zo dagelijks merken: vluchtelingen, zieken, politieke gevangenen, oorlogsslachtoffers. Daardoor aarzelt hij om te zeggen of je het goede leven van God krijgt. Een van zijn levensmotto's is: 'Onderzoek alle dingen en behoud het goede!' Als dat lukt, is dat voor hem een bevestiging dat het leven goed is.

'Er vooral veel van uitdelen, dat maakt het nog mooier'

Dagelijkse, kleine dingen, een fietstocht en ook een goed glas wijn kunnen goede momenten opleveren. Er kunnen zijn voor een ander, positief denken en je zegeningen tellen: alles doet mee om het leven als goed te ervaren. Scriba ds. René de Reuver zegt: 'Vanuit het geloof kun je zeggen dat het goede leven ook alles met God te maken heeft. Hij maakt het leven goed. Het geeft zin om er voor elkaar te zijn. In die ander komt iets van God naar je toe. Het leven – met alle vreugde en verdriet – wordt in een ander kader gezet. Het licht van God, het licht van vergeving, valt over jouw leven.'

• Hanneke Lam

Hapjesbuffet in de Oude Kerk van Zoetermeer

Foto: Redactie.AMG

De citaten van ds. René de Reuver en andere predikanten komen uit het *Magazine Protestantse Kerk W* protestantsekerk.nl/verdieping > Jaarthema 'Het goede leven' – *Leven in het perspectief van Gods licht* Materiaal met gespreksvragen, leesfragmenten en (creatieve) verwerkingsvormen bij het Jaarthema is te vinden via W.protestantsekerk.nl > Thema's > Kerkelijk jaar > Startzondag > Materiaal en ook via protestantsekerk.nl/ideeenbank

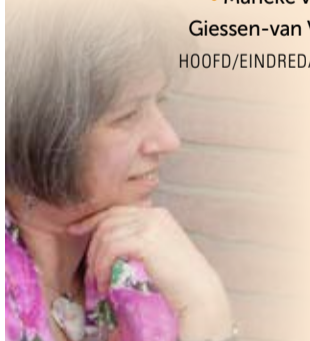
VAN DE REDACTIE

Woorden ten leven

'Opdat het u welga', schrijft de apostel Paulus als hij in het Nieuwe Testament van de Bijbel woorden uit het Oude Testament aanhaalt. Een gebod met een belofte van het goede leven, als de Tien Geboden nog maar half op weg zijn (Efeze 6:2-3 en Exodus 20:12). Hier klinkt niet de notie in mee van het strenge vingertje 'dit mag je en dat mag je niet'. Het gaat overduidelijk om welzijn, om leefregels en richtlijnen die 'het goede' beogen voor je leven. Raadgevingen die je beschermen en beschutten. Daarbinnen geniet je het goede dat God met jou en je naaste voor heeft. Die leefregels geeft God de Heer nadat Hij een heel volk bevrijd heeft uit een dor en doods leven van slavernij, uit een leven dat geen leven is. Het liefhebben van God uit zich in het navolgen van Zijn geboden, wat doorwerkt in je leven en in dat van volgende generaties. Jezus vat dit samen in die ene grote regel: 'Heb God lief boven alles en uw naaste als uzelf'. Deze 'woorden ten leven' geven hoop en perspectief. God overstraalt je met Zijn licht, zodat je kunt groeien en bloeien in het land der levenden.

U wijst mij de weg naar het leven: overvloedige vreugde in uw nabijheid, voor altijd een lieflijke plek aan uw zijde.
Psalm 16:11

• Marieke van der Giessen-van Velzen
HOOFD/EINDREDACTEUR

Geef je op voor de Present-tijdcollecte

Zet je als vrijwilliger in voor mensen die het echt nodig hebben en reserveer hiervoor (een deel van je) tijd op zaterdag 31 oktober.

Je kunt kiezen uit:

- een praktisch project: tuinieren, schilderen, opruimen, laminaat leggen enz.
- een sociale bezigheid: high tea klaarmaken, wandelen etc.

Samen met anderen ga je aan de slag. Er ontstaan mooie contacten tussen de vrijwilligers, maar ook met de mensen die we kunnen helpen. De tijdsinvestering bepaal je zelf. Iedereen van groot tot klein en van oud tot jong kan mee doen!

Opgeven z.s.m. E presentzoetermeer@gmail.com
Vermeld wat je wilt doen en van hoe laat tot hoe laat.
Uiterlijk 24 oktober hoor je waar je verwacht wordt.
Gerda Griffioen T 06-2497 5092 W presentzoetermeer.nl

Herdenking overledenen – bij de Watertoren

Ook dit jaar herdenken we de mensen die ons ontvallen zijn. Dat willen we doen op zondag 1 november. Een bijzondere bijeenkomst, omdat we ook specifiek stil willen staan bij alle mensen die de afgelopen periode overleden zijn als gevolg van het coronavirus. We zullen de namen noemen van onze geliefden die ons dit jaar of in eerdere jaren ontvallen zijn. Bijzondere mensen, die voor altijd met ons mee zullen reizen op onze levensweg. We willen dat doen met alle mensen, gelovig of niet. We steken lichtjes aan en zullen gedichten lezen. Nogmaals zal hun naam klinken in het openbaar. Eenieder is van harte uitgenodigd.

1 november, 15.00 uur; Watertoren Rokkeveen
T (079) 361 20 22 E hlvdbilt@ziggo.nl
Aanmelden E info@depelgrimzoetermeer.nl

Collectanten gevraagd voor 'Geef licht!' – voor vluchtelingen

Kerk in Actie mag in de week van 29 november t/m 5 december in heel Nederland aan de deur collecteren voor: 'Geef licht! – een beter leven voor vluchtelingenkinderen'.

Natte tenten, onvoldoende sanitair en weinig eten. Zo wachten duizenden bange kinderen in Griekse vluchtelingenkampen. Ze zijn hier, soms helemaal alleen, aangekomen vanuit het Midden-Oosten en Afrika, op zoek naar warmte en veiligheid. Is dit de plek waar ze eindigen? Samen staan we op, omdat we geloven dat deze kinderen recht hebben op een beter leven. We helpen met voedsel, kleding en onderwijs en proberen hen op een betere plek te krijgen. Geef een paar uurtjes van je tijd om te collecteren.

Opgeven bij: Wil Bettenhausen T (079) 361 33 65
E wil.bettenhausen@gmail.com

Herdenken in Buytenwegh

November is de maand van gedenken. Als vanzelf denk je aan mensen die gestorven zijn en die je mist. In sommige kerken gebeurt dat aan het begin van de maand, in andere kerken op de laatste zondag van november. Halte 2717 neemt daarom het initiatief om hier in de wijk bij stil te staan, als steun voor iedereen die iemand mist, van welke geloofsrichting dan ook.

Halte 2717 nodigt wijkbewoners uit om maandagavond 2 november naar de Carry van Bruggenhove te komen voor een korte stijlvolle herdenkingsbijeenkomst. Er is muziek, het noemen van namen en als symbool van herdenken zijn er rozen.

2 november, 19.00 uur; Carry van Bruggenhove 25 (Middin);
Johan Roest T 06-8263 7362 E informatie@halte2717.nl
of buurtpastor@halte2717.nl W Halte2717.nl

AANRADERS

'Het goede leven'

Boekje waarin Reinier Sonneveld kritisch en persoonlijk dagelijkse kwesties aanpakt en je laat nadenken over hoe je met je omgeving en je eigen leven omgaat. Met vragen en *to-do's*, geschikt voor kringen.

Micha Zondag

Een einde maken aan moderne slavernij is met de coronacrisis urgenter dan ooit. Op Micha Zondag 18 oktober samen aan de slag met 'Delen in vrijheid'. Kerkenpakket met schetsen, werkvormen, kinder- en tienermateriaal. W michanederland.nl/zondag

Bijbelsponsorontbijt

Samen ontbijten en bidden voor vervolgde christenen. € 10.
17 oktober, 9.00 uur, Brasserie Vandaag, Edisonstraat 115
E sameningeloof@gmail.com

Bijbelzondag

Op 25 oktober vieren we dat we de Bijbel in onze eigen taal hebben, en dat we er in alle vrijheid uit kunnen lezen. Er zijn nog ongeveer 3.900 talen waarin de Bijbel niet of niet volledig is vertaald. Daarbij hebben ongeveer 1,5 miljard mensen geen directe toegang tot een Bijbel. W bijbelgenootschap.nl

'Goed om te horen!'

Om goed te kunnen horen, moet je goed luisteren. Luisteren naar elkaar, luisteren naar God.

W HGJB.nl/kinderblad-Clik

Landelijke diaconale dag

Voor iedereen met hart voor diaconaat. Het is de 125e keer en vanwege corona gaat Kerk in Actie op 7 november *on tour* naar ruim twintig locaties. W kerkinactie.nl/agenda

Kom-op-adem midweek – Leven met verlies

Het verlies van iemand die je dierbaar is, grijpt diep in. Rouwen is hard werken op veel terreinen van het leven en vaak een ingewikkeld proces. Midweek van 18-20 november met ruimte voor je verhaal, (h)erkenning en bemoediging. W pdcdheberg.nl

Kleinschalige onderneming met persoonlijke zorg en aandacht

24 uur per dag bereikbaar

Ongeacht uw verzekering

van Dongen
Uitvaartzorg met karakter

Bel na overlijden
079 - 343 43 03
wij zijn 24 uur per dag bereikbaar!

Van Dongen
Uitvaartzorg & UitvaartCentrum
Bredewater 20a, 2715 CA Zoetermeer
079 - 343 43 03 • www.vduz.nl

**ZEKER VAN VAKWERK
ZEKER VAN DORP**

Van Dorp uw technisch dienstverlener

Van Dorp is specialist in technisch beheer van bestaand vastgoed. Wij nemen u het hele proces uit handen en denken met u mee hoe u uw pand optimaal kunt inzetten en verduurzamen.

Als familiebedrijf hebben wij betrokken medewerkers met passie voor techniek. Met hun vakkennis en persoonlijke aandacht realiseert Van Dorp duurzame oplossingen. U bent zeker van een gezonde leef- en werkomgeving. Door onze landelijke dekking en regionale aanwezigheid zijn wij altijd dichtbij. Neem contact met ons op via (079) 368 76 87 voor vrijblijvend advies.

vandorp.eu

VAN DORP
MET KENNIS EN RESPECT

Ook adverteren in *Kerk in Zoetermeer*?
Vraag de tarieven:
advertenties@kerkinzoetermeer.nl

THEMA

GESPREKSBIJENKOMSTEN

Druppels om te delen

HALTE 2717 • 'Er is een mooi verhaal over een kruik die een beetje lekte. Gooit de waterdrager hem weg? Nee, toch niet! Want juist de druppels uit die kruik zorgen dat mooie bloemen langs de weg kunnen groeien.'

weg organiseren zij semi-open gesprekken op een aantal vaste momenten.

De taak van Heleen en Rein bestaat voornamelijk uit de gesprekken op gang brengen en begeleiden. Door verschillende werkvormen te gebruiken stimuleren zij de eigen inbreng van de deelnemers, want dat is waar het om moet gaan.

Soms heel intens en vol emotie

'Het leven kan heel mooi zijn', schrijven zij, 'maar soms gebeuren er vervelende dingen. Je kunt dingen verliezen, mensen verliezen. En toch kan je leven de moeite waard zijn. Vaak heb je een ander nodig om dat te zien. En er iets over te zeggen. Daarom praten we er met elkaar over. Over wat je mooi vindt en over wat je dwars zit.'

Heleen en Rein beleven de bijeenkomsten als soms heel intens en vol emotie. 'Rein en ik ervaren de gesprekken als heel zinvol. We zijn ook ontroerd hoe mensen hun verhalen met ons willen delen', zegt Heleen. Ook praktische, dagelijkse zaken komen aan de orde. Het is mooi om te merken hoe goed mensen met verschillende achtergronden naar elkaar kunnen luisteren. Wanneer deelnemers over bepaalde dingen niet willen praten, is daar respect voor. Het positieve was en is belangrijk: in de bijeenkomsten wordt iedere keer weer ruimte gemaakt voor het mooie en goede dat de mensen, ondanks nare en verdrietige dingen, hebben meegemaakt.

In september is een nieuwe serie 'Druppels' van start gegaan. Wie wil aanschuiven is van harte welkom. Fijn dat er weer gedeeld kan worden en de druppels uit de kruik opnieuw voor de mooie bloemen van het goede leven langs de weg zullen zorgen.

12 en 26 oktober, 13.30-14.30 uur; opgeven noodzakelijk: in Piëzo of Halte 2717 of bij de gespreksleiding E berichten@atelierheleen.nl of algeus@ziggo.nl W halte2717.nl en kerkinzoetermeer.nl/agenda; zie ook Gaandeweg september 2020 t/m januari 2021 (ook als pdf op kerkinzoetermeer.nl)

• Hanneke Lam

In een hoekje bovenin pagina 4 van de nieuw verschenen halfjaarlijkse uitgave *Gaandeweg* stonden bovenstaande woorden. Ze geven wat mij betreft precies aan wat het thema van deze maand 'het goede leven' wil zeggen. Het goede leven, dat je kunt ontdekken en beleven door zo positief te zijn als de zinnen hierboven willen betekenen.

Ontdekken en beleven door positief te zijn

Druppels van geluk en druppels van verdriet worden sinds mei 2018 gedeeld tijdens gespreksbijeenkomsten, geleid door Heleen de Lange en ds. Rein Algera. In samenwerking met Piëzo en Halte 2717 in Buyten-

VIA ZOOM

Gebedskring in coronatijd

IMPRESSIE • In deze bijzondere tijd van coronacrisis leren we allemaal nieuwe gewoonten aan. Zo wandelen we met vrienden op brede paden en drinken we thee in elkaars tuinen. Ook de gebedskring heeft een nieuwe weg gevonden om door te kunnen gaan.

Tijdens de intelligente *lockdown* konden we elkaar niet ontmoeten in de Oosterkerk en zijn we gestart met het gebruik van Zoom. Zo konden we elkaar zien en spreken. We hebben ervaren dat het goed is om ook op deze manier samen in gebed te zijn. Nu zijn we als kring weer op locatie aanwezig voor de leden

die dat kunnen en willen. Voor degenen die niet naar de kerk gaan, maken we een verbinding via Zoom zodat iedereen toch mee kan doen.

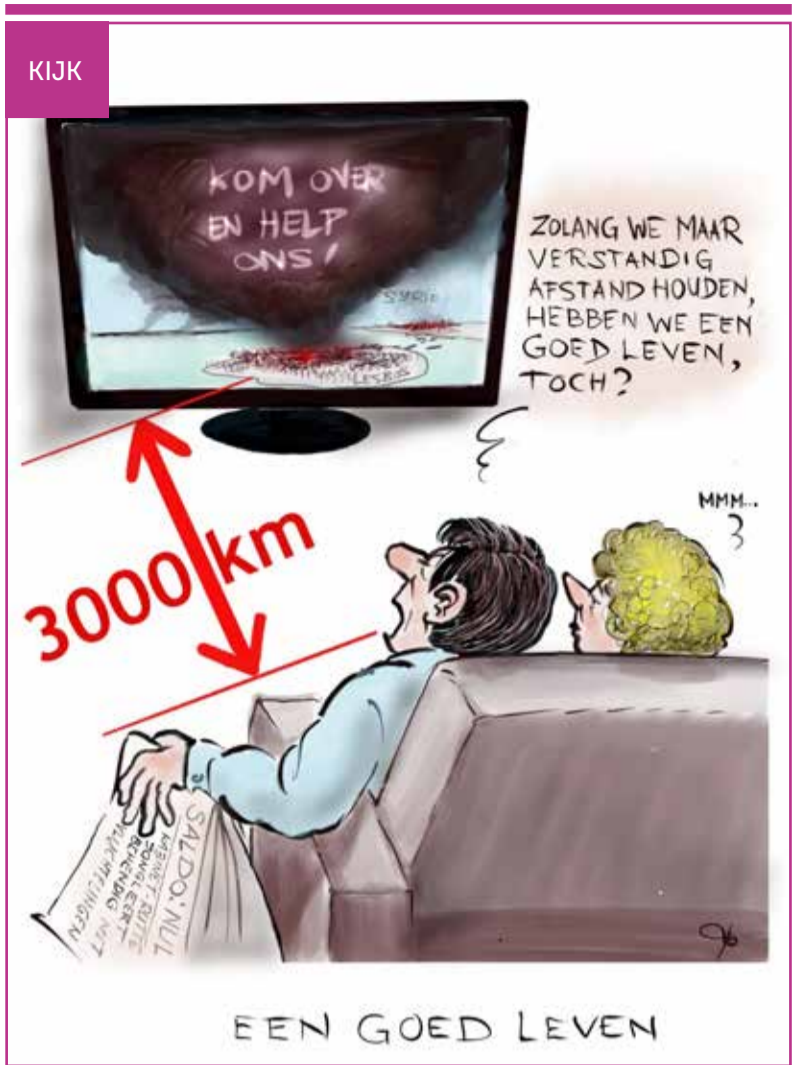
We ervaren een verbondenheid door het bidden voor bijvoorbeeld onze gemeente, de overheid, zieke en eenzame mensen, werk

en zorg. We danken voor het goede dat we ontvangen. De gebedskring wil een kring zijn van toegewijde mensen. Toegewijd aan elkaar en aan de God die we dienen. Eenmaal per twee weken ontmoeten we elkaar op woensdagavond van 19.00 tot 19.45 uur. Wil je meebidden? Welkom! Stuur een berichtje of bel 06-2725 5725.

W oosterkerkzm.nl en kerkinzoetermeer.nl/agenda

• Jeanette Rodenburg-van Genderen

Advertenties

PERSPECTIEF

Afstand en nabijheid

In deze tijden van corona komt het extra aan op de juiste afstand én de juiste nabijheid.

Dat 'afstand houden' ons helemaal niet ligt, blijkt telkens weer. En dat we juist nu elkaars nabijheid nodig hebben net zo. Sommigen dingen die ons zo vertrouwd zijn moeten we in deze tijd loslaten.

Als kerken vullen we dat zo verantwoord en creatief mogelijk in. Niet makkelijk vaak. Aan de andere kant: er ontstaan verrassende nieuwe dingen, die we ook later niet meer kwijt zullen willen!

Maar zoeken en balanceren blijft het wel. Privé, in kerk en samenleving. De worsteling met afstand en nabijheid, met wat los te laten en wat vast te houden, vinden we ook in de Bijbel. Het gevecht van Jakob in Genesis 32. In de strijd van Maria om Jezus los te laten in Johannes 20. Die verhalen geven ons als bemoediging mee: ook in loslaten, ook bij afstand, blijft God nabij. God gaat mee. Over de Jabbok met Jakob. Door de Rietzee met Israël. Na het afscheid met Maria. En in Jezus gaat God ook bij het laatste loslaten mee: over de grens van de dood. We mogen ver-

trouwen: God is er ook nu voor ons. God is de ultieme Nabijheid. De op ons Betrokkene. De Aandachtige.

De Aandachtige
Een kleine belijdenis bij Exodus 7:3-10

Ik geloof dat God mij zegt: ik zie jou, ik hoor jou, ik ben met jou begaan. Ik geloof: wat mij raakt, raakt de Aandachtige.

Daarom geloof ik: samen zullen we nieuwe wegen zien. Samen zullen we nieuwe wegen gaan.

Medemens, ik geloof dat God jou zegt: ik zie jou, ik hoor jou, ik ben met jou begaan. Ik geloof: wat jou raakt, raakt de Aandachtige.

Daarom geloof ik: samen zullen we nieuwe wegen zien. Samen zullen we nieuwe wegen gaan.

• ds. Rein Algera
WIJKPREDIKANT IN NOORD

klassieke concerten en zaalverhuur

HERBERG OUDE KERK ZOETERMEER

Dorpsstraat 59, 2712 AD Zoetermeer
E info@herbergoudekerk.nl M 06 8351 0287

WWW.HERBERGOUDEKERK.NL

Gebroeders Hurman een vertrouwde naam voor al uw bouw wensen

Bouwbedrijf | Gebroeders
Hurman

100 jaar vakmanschap en deskundigheid in nieuwbouw, verbouw, onderhoud en renovatie.

www.gebrhurman.nl

Kwaliteit Zekerheid Service Garantie

UITGELICHT

Samen luisteren in de stilte

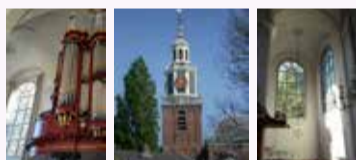
Najaarsserie meditatieve vieringen geënt op de oude traditie van *lectio divina*, 'de Bijbel lezen met je hart', naar het model van Taizé met zingen en bidden, teksten en stilte. Alles volgens de coronaregels, aanmelden is niet nodig. N.B. Het thema dat in *Gaandeweg* genoemd is, wordt doorgeschoven naar volgend jaar.

19.30-20.00 uur, elke zondagavond 4 oktober t/m 29 november, Ichthuskerk
E rvanderkrukztm@ziggo.nl

Avondmuziek in Oude Kerk

Muzikale viering met lied, lezing en gebed rondom een 'liturgie van aanbidding' met als leidraad Psalm 5. Medewerking is er van het Oude Kerk Ensemble, cantor-organist Ronald de Jong, sopraan Debora Berghuijs en liturg ds. Kees Wesdorp. Reserveren via W oudekerkgemeente.nl

11 oktober, 18.30-19.30 uur, Dorpsstraat 59; collecte
E projectkooroudekerk@gmail.com

Leerhuis 'Orgaandonatie'

Per 1 juli 2020 is de nieuwe wet orgaandonatie ingegaan. Wat leert de Bijbel over onze lichamelijkheid? Hoe kun je als christen staan tegenover het afstaan van organen? Inleider: dr. J.G. Schenderling.

26 oktober, 20.00 uur, De Herberg, Dorpsstraat 59 (naast Oude Kerk)

'De zin van het leven'

Samen nadenken over de vraag die *Volkskrant*-journalist Fokke Obbema, voorlegde aan veertig kunstenaars, theologen, bankiers, filosofen, artsen. Inleider: Jan Blankespoor.

29 oktober, 20.00 uur, De Regenboog; € 5
aanmelden T 06-2184 5948
E hwwanzuilekom@hetnet.nl

De zegeningen van digitaal koffiedrinken

THEMA

IMPRESSIE • Tot voor kort huiverde ik van alles wat maar enigszins leek op skypen. Jaren geleden moest ik dat zo nodig ook eens proberen. Tot ik op een morgen om 8.00 uur mijn pc aanzette en er opeens een vreemde vrouw levensgroot mijn kamer in stond te kijken. Ja ik weet het, ik had skypen uit en haar nummer niet bij mijn contacten moeten zetten, maar goed. Geschrokken heb ik de stekker uit het stopcontact gehaald, en nooit meer geskypet ...

Over de drempel – gelukkig, zeg ik nu

Maar in deze corona-tijden ben ik over de drempel gestapt, gelukkig zeg ik nu. Beeldbellen bleek heel simpel: je hebt alleen een mobiel, internet en de app Whatsapp nodig. Daardoor kon ik dagelijks met een vriendin bellen die woont in Vivaldi, waar de eerste maanden geen bezoek mocht komen. We gingen er allebei voor zitten, met koffie en koekjes. Al snel verdween de onwennigheid: de gesprekken suidden heen en weer tussen 'Hé, wat een leuke oorbellen!' tot onze angst over corona die Vivaldi binnen sloop en het delen van een lied of gebed dat ons weer moed gaf.

En opeens was daar ook het digitale koffiedrinken na de online

kerkdienst van wijkgemeente Pelgrimskerk-Oase-Regenboog. Koffiedrinken na de kerk – dat heb ik echt gemist die maanden. Het moment waarop je ook mensen ontmoet die niet je nauwe vrienden zijn, maar wel je 'broeders en zusters'. De mensen van wie je geen telefoonnummer of adres hebt, maar met wie je wel onverwacht diepgaande gesprekken kunt hebben over iets wat je heeft geraakt in de kerkdienst. Of met wie je opeens bepaalde levenservaringen staat uit te wisselen omdat zij dat ook hebben meegemaakt. Bijzondere gesprekken waren dat. En nu dus digitaal ... De eerste keer was wel even wennen: wat zou er gebeuren als ik op de afgesproken tijd op de gekregen link klikte? Maar de vriendelijke welkomwoorden: 'Ha, we hebben een nieuwe gast, hallo Mieke!' hielpen goed. Een voor een druppelden de anderen in beeld, de een meer ervaren met dit soort gesprekken dan de ander. Wij kregen interessante gesprekken over de preek (natuurlijk), maar ook over ons werk. De een was zorgmedewerker in Vivaldi, de ander werkte bij een bank. Beide vrouwen werden hard geconfronteerd met mensen die leden onder corona-tijden, psychisch en financieel. Bijzonder om te horen. Ook deze vorm van digitaal gesprek bleek veel makkelijker

dan ik had gedacht: een klik op de link op een afgesproken tijd. Wat wel wennen was, waren de regels zoals 'op symbool microfoon-tje klikken als je iets wilt zeggen', of 'klikken op het schermje als je de spreker groot in beeld wilt'. Zelf werd ik helaas opeens afgeleid doordat ik zag dat mijn haar recht overeind stond. Het zou fijn zijn als je je eigen beeld van je scherm kon krijgen, en vooral de anderen zag ... Maar dat kunstje ga ik de volgende keer leren.

• Mieke Brak

'Dank God in alles'

DANKDAG • Hoe kun je God danken, ook als niet alles fijn en goed is om je heen? Op Dankdag woensdag 4 november is er 's middags in de Oosterkerk een kinderdienst over het verhaal van Paulus die middenin een zware storm op een heen en weer slingerend schip de tijd neemt om te eten en God te danken voor wat Hij geeft. 's Avonds wordt er gedankt door en voor de gemeente aan de hand van aangedragen dankpunten.

• De Oude Kerk Gemeente houdt zondagmorgen 1 november Dankstond: ondanks coronatijd kun je zegeningen tellen. Centraal staat de hoopvolle boodschap van een rechtvaardige Heer, die recht zal doen aan een kromme wereld.

1 november, 10.00 uur, Oude Kerk
4 november 14.30 en 18.30 uur, Oosterkerk

'Zoek het eens uit ...'

BELEIDSVORMING • Op pagina 7 in dit nummer brengt voorzitter Jos Nouwt van de Algemene Kerkenraad ter sprake hoe noodzakelijk onderzoek is om gericht beleid te kunnen ontwikkelen. Dat bracht mij op het idee de interessante boeken van de bekende professor Anne van der Meiden, theoloog en communicatiedeskundige, nog eens door te snuffelen.

In zijn boek *De markt van geloven* wijdt Van der Meiden een heel hoofdstuk aan het belang van onderzoek. Hij stelt vast dat de religieuze gemeenschappen in Nederland geen gemeenschappelijk onderzoeksbureau hebben. Ook constateert hij: 'Van jongeren wisten we al lang dat ze langzaam maar zeker afscheid nemen (van de kerk), maar nu vertellen geleerden ons ook al dat anderen afhaken.' En waarom? Alles gezien, alles meegemaakt, geen boodschap meer aan de Bood-

schap, althans niet in de huidige vorm? Maar de echte reden voor kerkverlating wordt nauwelijks of niet onderzocht. We kunnen beter 'aan de andere kant' beginnen, volgens Van der Meiden. 'Zoek eens uit wat mensen aan het geloof hebben, wat ze ermee doen, waarom ze het willen onderhouden en wat ze er voor over hebben.' Onderzoek die erosie van betrokkenheid, die niet alleen in geloofsgemeenschappen maar op vrijwel alle terreinen van de samenleving toeslaat. Is er verschil tussen kerkverlaters en bijvoorbeeld sport- en politiek-verlaters? Van der Meiden vraagt zich af: 'Heeft het niet allereerst en vooral te maken met wat er geboden wordt, inhoudelijk, in relatie tot mijn behoeften?' Wat zit er in de aanbiedingen van al die (andere), al of niet religieuze gemeenschap-

In de rubriek Bouwstenen wordt maandelijks een aspect belicht van 'De kerk in bedrijf'. Dat gaat de ene keer over spirituele zaken, de andere keer over praktische zaken die de kerk in stand kunnen houden.

pen, op grond waarvan wij ons bij een van hen zouden aansluiten?' Dat is de onderzoeksvraag, dat is de kern van de markt-vraag. Uiteraard vloeien hier talloze andere vragen uit voort, maar we moeten ons wel richten op de kern van het probleem of de uitdaging. Een dergelijke aanpak kan ons helpen te bouwen aan een kerk die inspireert, die uitdaagt en mensen daadwerkelijk tot steun is.

• Fien Meiresonne

WAT NEEM JE MEE?

De tafel van samen

Als ik nadenk over 'het goede leven' zie ik meteen beelden van een rijkelijk gevulde tafel en vrolijke mensen. Mijn blik dwaalt over onze eigen leef-tafel heen: hier nog wat resten van het ontbijt, een krant en wat rekeningen die betaald moeten worden. Een zonnebril, een paar schroefjes en een laptop laten zien dat ook anderen hier bezig zijn geweest. Een vaas bijna uitgebloeide bloemen, een houten bank en wat scheefstaande stoelen completeren het geheel. Ja, hier wordt goed geleefd (en wat minder opgeruimd ...) Een heel verschil met de nette orde van de liturgische tafel in de kerk. Elk voorwerp heeft daar een vaste plek en een rol in de liturgie. Van bijbel, bord en beker tot schaal of zak voor onze gaven. Het is een heilige tafel waar je niet gauw iets anders neerlegt. Het is vooral een kijk-en-gedenktafel. Bij de andere tafels in het kerkgebouw is vaak veel meer beweging: daar drinken we koffie, eten we samen en vergaderen we heel veel. Aan de ene kant is die tweedeling wel praktisch, maar ook wat vreemd. Want waarom scheiden we avondmaal vieren van eten, beleidsmatig overleg van het overdenken van bijbelse oproepen? Horen ze niet veel meer samen te gaan?

Tijdens de opleiding Missionaire Specialisatie van de Protestantse Kerk die ik volgde zijn we veel tafels tegengekomen. Het bleek keer op keer een plek van verbinding, vertrouwen en inspiratie, waar leven en levensgaven gedeeld worden. Wat zou er gebeuren als de kerk haar rol als voortrekker van het goede leven serieus zou nemen en de tafel echt in haar midden zou zetten, als centraal punt van ontvangen en delen? Als we meer zouden delen dan één stukje brood en één slokje wijn en een collectebus?

'Voor ieder van ons een plaats aan de tafel.'
(Liedboek 385)

Hier delen we het leven, het dagelijks brood, de feestmaaltijd, vergadering, lief en leed. In zo'n gemeenschap voelt iedereen zich thuis. Zou dat niet mooi zijn? Wie durft die uitdaging aan, of beter gezegd: wie durft de tafel op te pakken? De tafel gaat in ieder geval mee in mijn bagage. Op weg naar de kerk van de toekomst.

• ds. Carina Kapteyn
PELGRIMSKERK-OASE-REGENBOOG

Redactie.AMG
JOURNALISTIEK BUREAU voor tekst, beeld- en eindredactie
A.M. van der Giessen-van Velzen
(079) 3 522 519
Redactie.AMG@online.nl

Schoonheidssalon **Azora**
Schoonheidssalon Azora
ANBOS
ProVOET
Balthasarschans 9
2728 EP Zoetermeer
079 341 43 05
info@salonazora.nl
www.schoonheidssalonazora.nl

UITVAARTZORG
PATERNOTTE
"Als u afscheid moet nemen, dan wilt u dat natuurlijk zo goed mogelijk doen."
079 - 303 22 03
24 uur per dag bereikbaar
Koraalrood 153, 2718 SB Zoetermeer
www.paternotteuitvaart.nl
info@paternotteuitvaart.nl

SPANNENDE TIJDEN

Uitdagingen voor de kerk

TOEKOMSTBESTENDIG • Waar zullen we in de post-coronatijd in de Zoetermeerse kerken mee bezig (moeten) zijn? Jos Nouwt, voorzitter van de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Zoetermeer, ontwikkelde daar enkele gedachten over en mede voor dit artikel sprak ik hierover met hem. Deze bijdrage is een verkenning van wat er op dit moment zoal speelt en bedoeld als stof voor discussie in wijkkerkenraden en bij gemeenteleden thuis voor de komende weken.

Analyse en actie

Prioriteit zal moeten worden gegeven aan het doorgeven van het geloof aan de volgende generatie. Daartoe zullen de generaties aan elkaar verbonden moeten worden. Samen zijn we kerk. Maar de kerk heeft ook de ambitie om verdere afkalving van het ledenbestand tegen te gaan. Dat kan door de missionaire taak van de kerk goed uit te voeren. Maar waar beginnen we? Volgens Jos Nouwt is er in ieder geval extern onderzoek per wijk-gemeente nodig, om antwoord te krijgen op de vraag: Hoe kijken mensen van buiten de kerk tegen de betrokken wijk-gemeente aan? En ook: Wat verwachten zij eventueel van (de rol van) de kerk? Het gaat in wezen om zelfreflectie: Hoe kom je als wijk-gemeente over? Dit beeld is een basis voor een analyse, het formuleren van beleid en acties. Daar zullen we wat geld voor uit moeten trekken. Gelukkig is dat voorhanden.

Handreikingen

Het proces dat we zo ingaan zou best eens kunnen leiden tot andere manieren van kerk-zijn. Tot op heden loopt het aantal kerkleden gestaag terug. Kunnen we die ontwikkeling vertragen of stoppen? Het uit te voeren onderzoek zal handreikingen van de Algemene Kerkenraad aan de wijkkerkenraden moeten opleveren. Het goede nieuws is dat we er niet alleen voor staan. We krijgen hulp van de landelijke Protestantse Kerk die zojuist een visienota heeft uitgebracht met als titel *Van U is de toekomst*. Het is een verkenning op theologisch en spiritueel best hoog niveau, maar de scribe van de generale synode, ds. René de Reuver, kondigt aan dat de Dienstenorganisatie van

de PKN concreet aan de slag zal gaan met praktische ondersteuning aan de plaatselijke kerken. Deze lezenswaardige nota is te vinden op de website protestantsekerk.nl

Heldere taal

In ons gesprek beklemtoont Jos Nouwt het belang van een goede communicatie. Dat is nodig om de kerk voor eigen leden, inmiddels vertrokken leden en hopelijk ook nieuwe leden aantrekkelijker te maken. De landelijke visienota is geschreven in kerkelijk jargon. Is die tekst geschikt om mensen voor de kerk te interesseren? Er worden beschouwingen gewijd aan niet eenvoudige theologische begrippen, zoals het belang van 'genade', de rol van 'Woord en Tafel' en delen uit het 'Onze Vader'. De oudere generatie kent die taal wel, maar ik ben er zeker van dat dit lang niet altijd (meer) voor de jongere generatie geldt, laat staan voor buitenstaanders. Hoe willen we in deze tijd dan naar buiten treden, in de 'tale Kanaäns' of in 21e-eeuws Nederlands?

Jos Nouwt, voorzitter Algemene Kerkenraad

Ik herinner me uit mijn eigen werk als gemeentevorlichter hoe moeilijk het is om bestuurlijke termen te 'vertalen' in helder Nederlands. Daar was ambtelijk jargon het probleem. De theorie van het christelijk geloof bedient zich in ieder geval (over het algemeen) van een andere taal dan vrijwilligers in het kerkenwerk die 'op de vloer' omzien naar anderen en elkaar in de samenleving.

Er is werk aan de 'communicatie-winkel'

Daarom is er naar mijn overtuiging werk aan de winkel voor de communicatiedeskundigen van de landelijke kerk om die praktische ondersteuning te bieden, en zeker ook aan de mensen die hier op wijkniveau mee aan de slag moeten. Anders wordt de missie kansloos!

Concreet

In Zoetermeer staat 'verbinding tussen de generaties' dus op de agenda van de Algemene Kerkenraad en daarna zal dit onderwerp in het pastoresoverleg en in wijkkerkenraden worden besproken. Zo hopen we samen te werken aan een toekomstbestendig kerkelijk leven in Zoetermeer. Er breken spannende tijden aan.

• Fien Meiresonne

CULTURELE AGENDA

Alle culturele activiteiten met toelichting staan ook op www.kerkinzoetermeer.nl

Carillonconcert

Elke eerste zaterdag vanaf toren Oude Kerk
3 okt Dierendag: Kinderliedjes over dieren en meer – beiaardier: Gijsbert Kok
| Buiten te beluisteren W herbergoudekerk.nl

Lunchpauzeconcerten

12.45-13.15 uur, Oude Kerk
7 oktober Ronald de Jong – orgel
14 oktober Johan Brouwer – klavecimbel
21 oktober Regina Ederveen – harp
28 oktober Albert Brussee – vleugel
4 november Ronald de Jong – orgel en klavecimbel

| Toegang gratis, deurcollecte; reserveren gewenst W herbergoudekerk.nl

Regenboogmuziek

Een avond rond Johannes Brahms

De Stichting Regenboogmuziek organiseert weer een serie van zeven kamermuziekconcerten op de woensdagavond. Als eersten de Franse topklarinetist Bruno Bonansea – hij speelt onder meer bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest – en de begaafde Frans-Hongaarse pianiste Suzana Bartal. Zij presenteren een programma rondom Brahms' twee klarinetsonates. Kom genieten van hun prachtige toon en aanstekelijke muzikaliteit.

4 november, 20.15 uur,
De Regenboog, Nathaliegang 263;
€ 15, vooraf aanmelden en betalen
E cokkyopschoor@casema.nl
Niet komen als u of uw huisgenoot(en) Covid-19-symptomen vertonen; desgewenst eigen drankje meenemen voor tijdens de pauze. W regenboogmuziek.nl

Christelijk Mannenensemble zoekt zangers

Het Christelijk Mannenensemble Zoetermeer (CMZ) is een kleine groep (11) christelijke mannen die onder leiding van een professionele en vrolijke dirigent plezier heeft in zingen. We zingen vierstemmig en streven naar 16 mannen; 4 mannen per stem (1e en 2e tenor en bariton en bas). We staan niet in het *Worldbook of Records*, maar we kunnen alles zingen. Dat is natuurlijk een beetje overdreven, maar we hebben wel een gevarieerd repertoire. Soms zingen we in kerken, tijdens hoogtijdagen en bijzondere diensten, al dan niet met solisten, eenvoudige of met uitgebreide muzikale begeleiding. Ook zingen we in verpleeghuizen, woongroepen en ouderencomplexen. Tijdens de eerste coronamaatregelen lag het ensemble-zingen een tijdje stil. Begin september zijn we weer gestart met de oefeningen. Iedereen kan zingen. Soms moet je het nog een beetje leren. Dat kan bij ons!

Repetities: woensdag 20.00-22.00 uur
Oosterkerk, Oosterheemplein 320
Informatie: Dirk Verboom
T (079) 331 56 23 of 06-1344 0105
E dirk.vrbm@gmail.com

— Advertenties —

KERK MUZIEK

Bedenk een nieuw concept

De verkondiging van het evangelie van Christus nemen we in de Protestantse Kerk terecht serieus. Vlak voor Zijn hemelvaart is dit ook de opdracht van Jezus. Juist in het afgelopen half jaar hebben veel pastores hun best gedaan om met behulp van prachtige teksten via de sociale media mensen troost en toekomst te bieden.

Ook op de zondagmorgen proberen de verschillende kerken online een eredienst aan te bieden. Kijkend naar de verschillende online kerkdiensten valt mij één ding op. Onze erediensten zijn heel verbaal ingericht. Logisch, want het draait om de verkondiging van het Woord. Maar komt dit via de sociale media ook over?

Vaak voel ik mij meer toeschouwer dan deelnemer. De afstand is te groot. Ik haak aan als ik het gevoel heb dat er direct tegen en met mij gesproken wordt. Als ik de sprekers geregeld close-up in beeld heb. Als ik vanuit de huiskamer de digitale kerkruimte in wordt getrokken. Ook al weet ik dat het niet echt is, ik ervaar het wel als echt.

Kansen om anders te kunnen 'kijken'

Wat ook belangrijk is, is een goede afwisseling tussen de verbale en non-verbale communicatie. Een goede afwisseling tussen gesproken teksten en gezongen teksten. Af en toe luisteren naar muziek, ter ondersteuning van de 'stilte'. Echte

stilte kan in de digitale wereld helaas niet. Wel beelden die de gesproken of gezongen woorden ondersteunen.

De digitale kerk biedt kansen om het evangelie van Christus op een andere manier te verkondigen. Ook kansen om mensen die niet kerkelijk zijn te bereiken. In heel Nederland en daarbuiten. Niet (alleen) door het live streamen van erediensten, maar door het bedenken van een nieuw concept voor de online viering. Een concept waarbij de kijker zich aangesproken en betrokken gaat voelen. Een concept waarbij verbale en non-verbale communicatie in evenwicht zijn. Misschien wel een nieuwe opzet van de eredienst die we ook live kunnen gaan beleven.

• Arie Vooijs

MONDIAL MOUERS Verhuisbedrijf Henneken

Professionele verhuizers van huis uit.

- Particuliere verhuizingen • Kantoor- en bedrijfsverhuizingen
- Nationale- en internationale verhuizingen • Verhuishwinkel
- Verwarmde en beveiligde inboedel-/archiefopslag

Goudstraat 51
2718 RD Zoetermeer
Telefoon: +31 (0)79-361 13 68
E-mail: info@henneken.nl
Internet: www.henneken.nl

Zoekt u iemand die uw administratie kan doen, maar kunt u deze niet in dienst nemen?

Hebt u iets te veel financiële administratie omhanden?

Vindt u uw administratie eigenlijk vervelend en tijdrovend werk?

Van der Kruk Consultancy

DÉ OPLOSSING VOOR UW ADMINISTRATIE

Ing. Nettie van der Kruk
T (06) 371 55 371
E contact@vanderkrukconsultancy.nl
I www.vanderkrukconsultancy.nl

